

روزه

يك

مکتب عالی تربیتی

مجدد روی این قسمت تکبیه کرده می فرماید : « روزه بر شما واجب است چنانکه بر امتهای پیشین نیز واجب شده بود تا پرهیز گار باشید » (بقره: ۱۸۳). بدین ترتیب قرآن هدف از روزه را « پرهیز گزاری » و « تقوی » معرفی می کند .

همچنانکه در مواقع شیوع بیماری های واگیر و خطرناک، حالت فوق العاده ای اعلام میشود و همه نیروهای پزشکی و بهداشتی برای مبارزه با میکروبهای خطرناک و خاتمان سوزان ، بسیج می گردد طوری که کوچکترین عمل و یا مسامحه در این باب ممکن است بقیمت نابودی هزاران نفر تمام شود . همچنین در طول یازده ماه از سال ، بر اثر آلودگی اجتماع و غلبه عوامل فساد ، میکروبهای خطرناک گناه ، هوسهای کفنده ، افکار شیطانی ، خیانتها و تقلبها ، در افکار انسان نفوذ می کنند و هر لحظه سعادت و آرامش او را تهدید می نماید . از این جهت برای مبارزه با چنین خطرات ، يك حالت فوق العاده ای به نام « روزه » در سراسر کشور اسلامی اعلام می شود ، تا با بسیج نمودن نیرو های الهی و معنوی میکرب گناه و آلودگی نابود گردد ، و نیروهای شیطانی ، خلع سلاح شوند . دلایلی بیمار و بیماری دلها بهبودیابد پرمه های غفلت و فرود دیده شود . وجانها و روانها پاک گردد تا آنجا که در پایان ماه رمضان آثار يك « تجدید حیات معنوی » بطور واضح چشم بخورد .

از این رو در سخنان پیشوایان عذیمی روزه بعنوان « حجایی از گناه » و « نسپری در برابر آتش » معرفی شده است . پیشوای ششم ما حضرت صادق «ع» فرمود : « روزه تنها ترک آب و غذا نیست بلکه روزه حجایی است از تمام گناهان » . هر قدر در این قسمت کوتاهی کنید از ارزش روزه شما کاسته می شود چه بسیارند گم سگمان و چه گیم هستند روزه داران (۱) !

در همین اجتماع آورده ما که فساد از در دیوار آن می بارد و جبر پرنده های دادگستری روز بروز از نو تر می گردد . همه ساله با فرارسیدن ماه رمضان ، اختلافها و نزاع و کشمکشها و طلاق کشی ، بنحو چشمگیری کاهش می یابد و بایک « آتش بس » بدون تشریفات فرمان « اسلحه بر زمین » صادر می گردد . در این باب ، آمار بهترین گواه ما است .

آمانی که مربوط به یکی از سالهای اخیر است می گوید : « در ماه مبارک رمضان در سراسر ایران ، جرائم و خلاف و جنایات و جنحه ۴۰ تا ۴۰۰ درصد کاهش می یابد تعداد مراجعین بدان گناهها ، شاکیان ، و ظرفهای دعوا ، گاه

ماه رمضان ، باشکوه و نورانیت خاص خود فرا رسیده ، و در عالی از معنویت و آمزش و سفا به دوی روزه داران گشود .

این ماه « ماه خدا » ، ماه دعا و نیایش ، « ماه مبارک » و « بهار تلاوت قرآن » نام دارد . با اینکه همه ماهها ماه خداست . ولی از آنجا که يك فریفته بزرگ الهی و يك وظیفه مهم دینی ، که در باکی دلها و صفای جانها و شستنوی گناهان ، تاثیر فوق العاده ای دارد ؛ در این ماه انجام می شود ؛ این ماه « ماه خدا » نامیده شد است میدانیم کتاب بزرگ آسمانی « قرآن مجید » نیز در این ماه نازل شده و جلوه و روحانیت دیگری بان بخشیده است .

برخی « روزه » را تنها از جنبه های منافع مادی مورد توجه قرار داده اند و می گویند آثار و فوائد بهداشتی و طبی آنها را تشریح کنند . البته این نیست از آثار اعجاز آمیز روزه ، قابل انکار نیست و باینطرفت دانش پزشکی ، هر روز اسرار شگفت انگیز تازه ای از آثار شفا بخش روزه ، کشف می شود .

ولی باید توجه داشت که روزه يك سلسله آثار معنوی و روحی و اجتماعی دارد که به مراتب از آن مهم تر و بالاتر است .

روزه يك « مکتب عالی تربیتی » و يك وسیله موثر برای « کنترل هوسهای سرکش » ، و تعدیل شهوات و « تقویت نیروی ایمان و اراده » است . از این رو قرآن

به نصف تقلیل می یابد. طلاق ۷ تا ۸ برابر کمتر از عاهه های دیگر است. و حتی از تصادفات راهنمایی و رانندگی نیز در تهران و شهرهای بزرگ ایران، کاسته می شود.

در ماه رمضان در سراسر ایران مردم بندرت سر یکدیگر کلاه می گذارند و زدیها تا ۶۰ درصد کاهش می یابد. بدکاران توبه می کنند و مردم کوچک و خیابان در احوال خاص روحانی فرو می روند، دروغ نمی گویند، نگاهشان پاك است و در این سی روزه نبرد با درون، همبستگی خاصی با آسمان و سپیده دم، و خداوند پیدا می کنند.

علاوه بر این، يك واقعت جالب توجه پزشکی هم جلوه گری می کند و آن اینکه تعداد بیمارانی که در این ماه به پزشکان و بیمارستانها و درمانگاهها مراجعه می کنند، بنماد قابل ملاحظه ای کمتر می شود. گفتگویی که با چندتن از پزشکان بعمل آمده نشان می دهد که هر سال در ماه مبارک رمضان، بیماران مطب آنها نسبت به ماههای دیگر، ۳۰ تا ۶۰ درصد کاهش می یابند، پزشکان این امر را ناشی از رژیم غذای روزه می دانند و بعضی از آنها نیرایمان و اشیای ممنوعی را که در قلب اشخاص موس ایجاد می نمود، دلیل باری بر استسکام جسمانی می دانند که در ماه رمضان عایدشان می شود (۱)

روزه عامل پیروزی انسان بر «حکومت عادت و شهوت» است و انسان را از «بردگی تمنیات نفسانی» آزاد می سازد. بدیهی است تا انسان زنجیر اسارت خواسته های دل و خواهشهای نفس را پاره نکند، و حکومت عادت حاکم نماند، انسان آزاده نیست. رسیدن بیک چنین کمال انسانی نیازمند پایداری و مقاومت است و روزه پدید آورنده چنین کمالی است.

روزه محرك عواطف انسانی و «کسب مساوات انسانها» و «راه تجربی احساس دردهای جانکاه مستمندان و گرسنگان» است. علاوه نمودار اتحاد و مساوات مسلمانان است که همه طبقات اعم از فقیر و ثروتمند برنامه یکنواختی را اجرا میکنند. پیشوای ششم حضرت صادق (ع) فرمود «خداوند روزه را برای این قرار داده که میان توانگران و مستمندان مساوات برقرار گردد چه اینکه گرسنگان هرگز گرسنگی نمی بینند تا بند دل فقیران برسند و بر آنها رسم کنند» (۲)

از اینرو می توان ماه رمضان را، «ماه بیداری وجدانها و اندیشه ها نامید»